

Základní metody sociální práce

Individuální (případová) sociální práce

Východiska, hodnoty

Cíle

případová práce - soustředěná pozornost člověku, který potřebuje sociální službu, proces kde se setkává klient a sociální pracovník aby spolu řešili určitý úkol

hodnota jedince je nadřazena všemu ostatnímu (je postavena výše než zájmy institucí nebo jiné hmotné hodnoty)

každý člověk si zaslouží péči, úctu, důstojnost a příležitost vyjadřovat svoji individualitu

člověk má schopnost řídit svoje kroky, je schopen se rozhodovat, má potenciál určovat svoje cíle a také jich dosahovat

individualita klienta - soc. pracovník musí vnímat a přijímat jedinečnost klienta musí umět také individualitu klienta ukáznovat nebo utlumovat, aby bylo možné postupovat k cíli

individualita soc. pracovníka - soc. pracovník přináší do vztahu pracovníka a klienta svoji individualitu

cíl případové práce je změnit situaci klienta

úkol sociálního pracovníka je podpořit a zvýraznit pozitivní a síly a schopnosti klienta, nabízet nové úhly pohledu a způsoby řešení situace, kterou klient vnímá jako problémovou, neřešitelnou, pomáhat klientovi orientovat se

Proces

- a) orientace a vzájemné poznávání
- b) šetření (mapování, diagnostika)
- c) stanovení cílů
- d) plánování
- e) intervence (realizace plánů)
- f) ukončení a vyhodnocení

(jiné způsoby členění procesu případové práce :

- *příprava, otevření, dojednávání, průběh. ukončení*
- *první kontakt a zjištění klíčových informací, sociální intervence, ukončení a vyhodnocení)*
- *sociální studie, vyšetření, intervence, ukončení)*

ad a) orientace a vzájemné poznávání

- motivace klienta ke kontaktu s institucí, službou
- první kontakt
- budování vztahu

ad b) šetření (mapování)

- probíhá paralelně s budováním vztahu
- zaměřuje se na shromažďování, třídění a rozbor informací
- fáze :
 - vyjasňování co klient potřebuje, co žádá, co si přeje
 - *vyjasňování* jaké má klient schopnosti a omezení k samostatnému naplnění přání
 - vyjasňování jaké jsou možnosti podpory, zdroje pomoci

oblasti: osobní doklady
bydlení
práce
rodina
volný čas
zdraví
sociální vztahy
atd. (např. osobní péče, škola školní prospěch,.....)

zdroje: klient
rodina a další blízké osoby
jiné služby
spolupracovníci v rámci služby

prostředky : rozhovor
dotazníky
modelové situace
produkty aktivit klienta (kresba, modelování, deník,)
pozorování
zprávy a poznatky z jiných institucí

(pozn. k získávání informací : informace z „třetí ruky“ - vždy svolení klienta, klient má právo vidět veškeré písemné záznamy)

Výsledek soc. diagnózy (mapování) musí být pravdivý, měl by být objektivní, je třeba odlišovat fakta a úsudky !!

ad c) stanovení cílů

- směřují k tomu, co chce klient dosáhnout
- směřují ke změně nebo udržení žádané situace
- jsou formulovány pozitivně
- jsou konkrétní, ověřitelné

ad d) plánování

- postupné kroky k dosažení cílů
- jasné , srozumitelné, dosažitelné
- konkrétní a ověřitelné termíny
(tzn. co, kdo udělá, kde, do kdy, za jakých podmínek , jakým způsobem)

ad e) intervence (realizace plánů)

podporovat motivaci klienta, všimnout si motivačních projevů,
oceňovat pozitivní změny
podporovat vztah
respektovat tempo klienta

ad e) ukončení a vyhodnocování

průběžné vyhodnocování se děje po celou dobu spolupráce
ukončení spolupráce podle podmínek stanovených ve
smlouvě o spolupráci
závěrečné vyhodnocení
na hodnocení se vždy účastní klient

případová práce v přirozeném prostředí klienta

je možná ve všech etapách spolupráce s klientem
ochrana soukromí
„sociální kontrola“

specifičtí klienti

manipulativní klient

agresivní klient
dětský klient
klienti se závislostmi

specifické metody případové práce

krizová intervence
poradenství

Profesionální vztah

- **Profesionální vztah je vše co uspořádává a rámuje setkání dvou lidí, jeden je pomáhající pracovník, druhý je příjemce pomoci.**

Rámec

Prostředí

Čas

Způsob, kterým se dosáhne výsledku (typ služby, např. poradenství.

Obsah (důvod, proč se klient na službu obrací, kontrakt – definice problému, cíl, ...)

Vztahové prvky: spolupráce a podmínky spolupráce, přijetí klienta (s respektem, takový jaký je) a způsob chování

Mlčenlivost

Důvěra

Klientova zakázka

Pracovníkova osobnost, příslušnost k teorii

(Diagnostik, expert, mediátor, facilitátor, poradce, kouč,...)

Etická dilemata v profesionálním vztahu

Otázky pomoci a kontroly

„překračování „ hranic profesionálního vztahu

Motivace klienta

Pomoc a kontrola

Podpora silných stránek klienta

Vztah, přijetí klienta